

LUX FILM DAYS

UROK (ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ)

των Kristina Grozeva και Petar Valchanov
Βουλγαρία, Ελλάδα

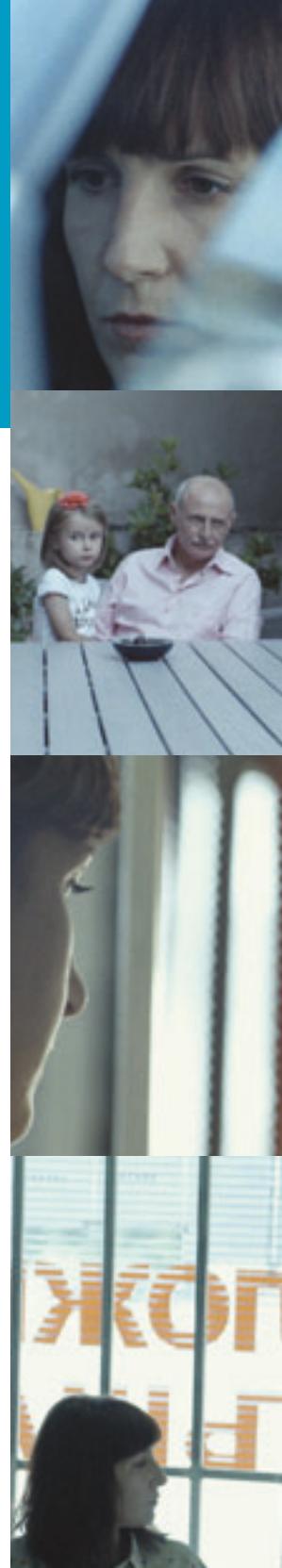

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

UROK (ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ)

ΤΩΝ KRISTINA GROZева KAI PETAR VALCHANOV

Η Nadezhda είναι καθηγήτρια αγγλικών. Ζει με τον σύζυγό της, που είναι άνεργος, και με την τετράχρονη κόρη τους. Μια μέρα, γυρνώντας από τη δουλειά, βρίσκει έναν κλητήρα να την περιμένει. Δεν έχουν πληρωθεί τα γραμμάτια: ο άντρας της είχε ξοδέψει τα χρήματα αλλού. Μέσα σε τρεις μέρες η Nadezhda πρέπει να έχει μαζέψει τα χρήματα και να πληρώσει την τράπεζα· αλλιώς, το σπίτι της θα βγει σε πλειστηριασμό. Αρχίζει λοιπόν μια αντίστροφη μέτρηση, όπου τα εμπόδια έρχονται απανωτά και η ακεραιότητα της Nadezhda, μέχρι τώρα υποδειγματική, θα μπει σε δοκιμασία.

ΜΙΑ ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η ταινία παρουσιάζει ένα άτομο που περνάει δύσκολη φάση τόσο στην ιδιωτική του ζωή —έχει να εξοφλήσει ένα δάνειο— όσο και στην επαγγελματική του —δεν ανέχεται να μείνει ατιμώρητη μια κλοπή που έγινε στο σχολείο. Οι δύο αυτές ιστορίες, που στην αρχή φαίνονται άσχετες μεταξύ τους, στο τέλος της ταινίας δένουν.

ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Η ταινία αρχίζει ως εξής: Μια μαθήτρια αντιλαμβάνεται ότι της έκλεψαν το πορτοφόλι· μέσα είχε χρήματα για το μεσημεριανό της στην καντίνα. Η Nadezhda, η καθηγήτρια, ζητάει από τους μαθητές να αδειάσουν τις σάκες τους και επιτρέπει στο κορίτσι που του έκλεψαν το πορτοφόλι να ψάξει μήπως και το βρει. Επειδή από την έρευνα δεν βγήκε τίποτα, η Nadezhda ζητάει από τους μαθητές να ρίξει κάτιον ο καθένας σ' έναν κουμπαρά, για να καλυφθεί η απώλεια· μάλιστα, η ίδια βάζει πρώτη το χέρι στο πορτοφόλι της. Στο τέλος του μαθήματος, λέει ότι δίνει μια ευκαιρία στον κλέφτη για να επανορθώσει: κολλάει έναν άδειο φάκελο στον τοίχο, όπου ο κλέφτης θα μπορέσει να αφήσει τα χρήματα που έκλεψε, χωρίς να αποκαλυφθεί η ταυτότητά του. Την επόμενη ώρα η καθηγήτρια κοιτάζει τι έχει μέσα ο φάκελος: βρίσκει μέσα μόνο μια γόπα και οι μαθητές χαχανίζουν. Τότε η Nadezhda δηλώνει ότι δεν θα αφήσει αυτή την κλοπή ατιμώρητη.

Αυτές οι δύο εναρκτήριες σκηνές σκιαγραφούν ένα άτομο με πάθος για δικαιοσύνη, πεπισμένο ότι ο εκπαιδευτικός οφείλει να αποτελεί ηθικό πρότυπο. Η Nadezhda δεν βρίσκεται εκεί μόνο για να διδάσκει αγγλικά αλλά και για να δίνει μαθήματα ζωής, με την πιο υψηλή έννοια του όρου: να υπερασπίζεται αξίες, στη συγκεκριμένη περίπτωση την τιμότητα, τη δικαιοσύνη, και να τις καθιστά σεβαστές. Το ιδεώδες αυτό το βάζει πολύ ψηλά. Πράγματι, ότι λέει κι ότι κάνει σε σχέση με αυτή την κλοπή φαίνεται να την αφορά προσωπικά.

Ως προσωπικότητα η Nadezhda παρουσιάζεται επίσης πολύ αυστηρή και σχολαστική: τακτοποιεί τα τετράδια άψογα· μαζέυει ένα σκουπιδάκι από τον δρόμο και το ρίχνει αμέσως στον κάδο· δεν είναι ποτέ ατημέλητη· ακόμα κι όταν πηγαίνει στον τάφο της μητέρας της, βγάζει ένα μαντιλάκι και το στρώνει για να καθίσει επάνω.

Στις δυσκολίες που αντιμετωπίζει, η Nadezhda φαίνεται ότι ελέγχει τον εαυτό της γενικά και τις συγκινήσεις της ειδικότερα. Φαίνεται να πάρνει τις αποστάσεις της για να σταθμίζει και να αντιμετωπίζει τις καταστάσεις ορθολογικά. Έτσι, είτε έχει να κάνει με την κλοπή που έγινε στην τάξη είτε με τον κλητήρα που της αναγγέλλει ότι το σπίτι της πρόκειται να βγει στο σφυρί είτε με έναν εργοδότη που αρνείται να της πληρώσει τα δεδουλευμένα της, υπερασπίζεται τη θέση της, συχνά με μεγάλο σθένος, παραμένοντας απόλυτα λογική και ψύχραιμη. Σε γενικές γραμμές, η Nadezhda ξεχωρίζει με το θητικό της ανάστημα, τα ιδεώδη της, τη δικαιοσύνη και την τάξη, και αγωνίζεται γι' αυτά με τρόπο απόλυτο και με αυτοκυριαρχία.

ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΞΟΦΛΗΘΕΙ

Τα γραμμάτια για το σπίτι δεν πληρώθηκαν, ο σύζυγος της Nadezhda παραπέταξε τις προειδοποιητικές επιστολές. Εάν τα χρήματα δεν καταβληθούν εντός τριών ημερών, το σπίτι θα βγει σε πλειστηριασμό. Στην αρχή της Nadezhda προσπαθεί να διαπραγματεύει με τη διευθύντρια της τράπεζας, δεν καταφέρνει όμως τίποτα. Τα χρήματα πρέπει να βρεθούν. Η Nadezhda πηγαίνει πρώτα να ζητήσει την αμοιβή της από τον εργοδότη που της αναθέτει κάποιες μεταφράσεις, αλλά ούτε και μ' αυτόν καταφέρνει τίποτα. Η Nadezhda τότε καταφεύγει στον ενεχυροδανειστή.

Πριν καν λύσει όμως αυτό το πρόβλημα, να που ξεφυτρώνει κι άλλο: ο άνθρωπος που τις έδινε τις μεταφράσεις κήρυξε πτώχευση και εξαφανίστηκε. Επομένως, δεν μπορεί να υπολογίζει στα χρήματα που της χρωστούσε. Ζητάει λοιπόν από τον ενεχυροδανειστή παράταση της προθεσμίας. Κι εδώ είναι που η εξόφληση πάιρει απροσδόκητη τροπή: ο ενεχυροδανειστής τής ζητάει να βάλει στον Mítko, τον ανιψιό του, μεγαλύτερο βαθμό από αυτόν που αξίζει. Κι έτσι η Nadezhda βρίσκεται βουτηγμένη στην ίδια αντίφαση με τον νεαρό κλέφτη τον οποίο στην αρχή της ταινίας είχε προσπαθήσει να ξεσκεπάσει. Κοιτάζοντας τώρα τον εαυτό της σαν σε καθρέφτη, μπορεί πλέον να αναρωτηθεί: ποιοι ήταν οι λόγοι που ώθησαν το παιδί να κλέψει; Κι αυτή γιατί βάλθηκε με τέτοια εμμονή να το τιμωρήσει;

ΑΠΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΣΚΟΠΙΑ

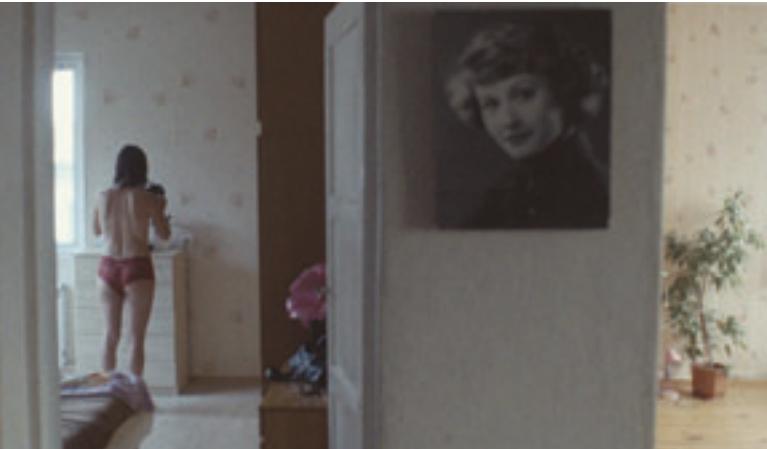
Το *Urok* (*To Μάθημα*) διαθέτει σημαντικές αισθητικές αρετές. Η ταινία δεν είναι φλύαρη, ο ίδιος ο θεατής καλείται να ερμηνεύσει όσα συμβαίνουν. Η Nadezhda, πράγματι, εκφράζεται με πολύ λίγα λόγια: δεν είναι ομιλητική και το πρόσωπό της παραμένει σχετικά ανέκφραστο. Εκείνο που βοηθά τον θεατή να μαντέψει την ψυχική κατάσταση της Nadezhda, να δώσει ένα νόημα στις ενέργειές της και, τελικά, να καταλάβει αυτό που συμβαίνει, αυτό που κάνει ή αυτό που νιώθει είναι οι πράξεις της και η διαδοχή των καταστάσεων που βιώνει.

Έτσι, ο ρυθμός της ταινίας μοιάζει να ακολουθεί τον ρυθμό της ηρωίδας: κάποιες στιγμές ζωήρος, αποτελεσματικός, εστιασμένος στην ουσία· άλλες στιγμές πάλι αργός, αφήνοντας χρόνο για σκέψεις ή για αμφιβολίες. Από αυτή την άποψη, μπορεί κανείς να πει ότι η Nadezhda θυμίζει κάπως την ηρωίδα της ταινίας *Poζέτα* των αδελφών Dardenne (Βέλγιο, 1999) ή τον Thierry από την ταινία *La Loi du marché* (Ο νόμος της αγοράς) (Stéphane Brizé, Γαλλία, 2015)· και η Rosetta και ο Thierry, καθώς και η Nadezhda, βρίσκονται σε πολύ δύσκολη θέση και παρατηρούν γύρω τους χωρίς η σκέψη τους να εκφράζεται με λόγια. Είναι ένα κινηματογραφικό στίλ που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ντοκιμαντερίστικο, στην υπηρεσία μιας κοινωνικής κριτικής η οποία καταγγέλλει τον ατομικισμό και τον ρόλο του χρήματος, που σαρώνει τις ηθικές αξίες και τα ιδεώδη.

ΑΦΟΡΜΕΣ ΓΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟ

Ο τίτλος της ταινίας, *Urok* (*Το Μάθημα*) παραπέμπει φυσικά στο επάγγελμα της πρωταγωνίστριας. Η ιστορία όμως της Nadezhda και τα οικονομικά της προβλήματα μας καλούν να δώσουμε πιο βαθιές ερμηνείες στον τίτλο αυτό. Ποιες ερμηνείες θα μπορούσαμε να χτίσουμε πάνω σ' αυτό τον τίτλο; Σ' αυτή την ιστορία, ποιος δίνει μάθημα και σε ποιον το δίνει;

Η Nadezhda είναι ένα πρόσωπο αμφιλεγόμενο και ορισμένοι μπορεί να τη βρουν αντιπαθητική επειδή είναι άκαμπτη, δεν έχει χιούμορ και φαινομενικά επιδεικνύει απόλυτη αυτοκυριαρχία... Αντίθετα, άλλοι μπορεί να τη νιώσουν πολύ οικεία λόγω των ηθικών αξιών της, της αξιοπρέπειάς της, του τρόπου με τον οποίο αντιμετωπίζει τα προβλήματα. Κι εσείς, πώς κρίνετε το πρόσωπο αυτό; Θεωρείτε ότι η αντίληψή της για τη δικαιοσύνη είναι πανανθρώπινη;

ΕΡΩΤΗΣΗ

Η ταινία ασχολείται πολύ με το θέμα του χρέους: Η Nadezhda χρωστάει στην τράπεζα και μετά στον ενεχυροδανειστή· ο πατέρας της «χρωστάει» μια επιτύμβια πλάκα στη γυναίκα του· ο νεαρός κλέφτης «χρωστάει» χρήματα στην τάξη· ο εργοδότης «χρωστάει» τους μισθιούς της στη Nadezhda. Οι τόκοι του χρέους είναι φυσικά οικονομικής φύσης, ορισμένες φορές όμως αντιπροσωπεύουν ένα κόστος ηθικής ή ψυχολογικής τάξης. Αυτό το ηθικό κόστος μερικές φορές είναι υπέρογκο και μοιάζει με ταπείνωση. Ο οφειλέτης βρίσκεται τελικά, κατά κάποιο τρόπο, υποδουλωμένος στον πιστωτή. Μπορείτε να αναπτύξετε αυτή την πρόταση και να κάνετε έναν παραλληλισμό με τα χρέη των κρατών;

Anne Vervier

les grigounx

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ Kristina Grozeva,

Petar Valchanov

ΣΕΝΑΡΙΟ Kristina Grozeva, Petar Valchanov

ΠΑΙΖΟΥΝ Margita Gosheva, Ivan Barnev,
Ivanka Bratoeva, Ivan Savov, Deya Todorova,
Stefan Denolyubov

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ Krum Rodriguez

ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ Kristina Grozeva, Petar Valchanov,
Κωνσταντίνα Σταυριανού, Ρένα Βουγιούκαλου,
Magdelena Ilieva

ΠΑΡΑΓΩΓΗ Abraxas Film Ltd, Graal films,

Little Wing

ΕΤΟΣ 2014

ΔΙΑΡΚΕΙΑ 105'

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Δράμα

ΧΩΡΕΣ Βουλγαρία, Ελλάδα

ΓΛΩΣΣΑ Βουλγαρικά

ΟΙ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΓΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ ΣΙΝΕΜΑ

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο βρίσκεται στην ευχάριστη θέση να παρουσιάσει τις τρεις διαγωνιζόμενες ταινίες για το LUX FILM PRIZE¹ 2015:

MEDITERRANEA του Jonas Carpignano

Ιταλία, Γαλλία, Ηνωμένες Πολιτείες, Γερμανία, Κατάρ

MUSTANG (ΑΤΙΘΑΣΕΣ) της Deniz Gamze Ergüven

Γαλλία, Γερμανία, Τουρκία, Κατάρ

UROK (ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ) των Kristina Grozeva και Petar Valchanov

Βουλγαρία, Ελλάδα

Οι πολυεπίπεδες αυτές ιστορίες, προϊόν της μεγάλης αφοσίωσης και της δημιουργικότητας ταλαντούχων νέων ευρωπαίων σκηνοθετών, θα προβληθούν κατά τη διάρκεια της τέταρτης διοργάνωσης των LUX FILM DAYS².

TO LUX FILM PRIZE

Ο πολιτισμός διαδραματίζει ουσιώδη ρόλο στην οικοδόμηση των κοινωνιών μας. Για τον λόγο αυτό, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθιέρωσε το LUX FILM PRIZE το 2007, με στόχο να ενισχύσει την κυκλοφορία ευρωπαϊκών ταινιών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να δώσει έναυσμα για προβληματισμό και σύζητηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο πάνω σε θέματα μείζονος σημασίας. Το LUX FILM PRIZE αποτελεί μια μοναδική πρωτοβουλία. Ενώ οι περισσότερες ευρωπαϊκές συμπαραγωγές προβάλλονται μόνο στη χώρα προέλευσής τους και σπάνια διανέμονται σε άλλες περιοχές, ακόμη και εντός ΕΕ, το LUX FILM PRIZE δίνει σε τρεις ευρωπαϊκές ταινίες τη σπάνια ευκαιρία να υποτιτλιστούν στις 24 επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

Ο νικητής του LUX FILM PRIZE θα ψηφιστεί από τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και θα ανακοινωθεί στις 25 Νοεμβρίου 2015.

**ΔΕΙΤΕ,
ΣΥΖΗΤΗΣΤΕ
& ΨΗΦΙΣΤΕ**

@luxprize
#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

ΟΙ LUX FILM DAYS

Το LUX FILM PRIZE οδήγησε στη διοργάνωση των LUX FILM DAYS. Από το 2012 οι τρεις ταινίες που διαγωνίζονται για το LUX FILM PRIZE γίνονται γνωστές στο ευρύτερο ευρωπαϊκό κοινό με τις LUX FILM DAYS. Με τις LUX FILM DAYS σάς προσκαλούμε σε μια μοναδική πολιτισμική εμπειρία που ξεπερνά τα σύνορα. Από τον Οκτώβριο έως τον Δεκέμβριο του 2015 μπορείτε να γίνετε μέλος του πανευρωπαϊκού κινηματογραφόφιλου κοινού και να παρακολουθήσετε τις ταινίες *Mediterranea*, *Mustang (Ατίθασες)* και *Urok (Το Μάθημα)* σε μία από τις 24 επίσημες γλώσσες της ΕΕ. Μην ξεχάσετε να ψηφίσετε την αγαπημένη σας ταινία στην ιστοσελίδα μας luxprize.eu ή στη σελίδα μας στο Facebook.

BΡΑΒΕΙΟ ΚΟΙΝΟΥ

Το Βραβείο Κοινού απονέμεται στην ταινία που επιλέγουν οι θεατές στο πλαίσιο του LUX FILM PRIZE. Εκμεταλλευτείτε την ευκαιρία, ψηφίζοντας το *Mediterranea*, το *Mustang (Ατίθασες)* ή το *Urok (Το Μάθημα)*, και λάβετε μέρος στον διαγωνισμό για να είστε εσείς ο (η) τυχερός(-ή) που θα μεταβεί με πρόσκληση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο Κάρλοβι Βάρι, τον Ιούλιο του 2016, για να παρακολουθήσει το διεθνές φεστιβάλ κινηματογράφου και να ανακοινώσει την ταινία στην οποία θα απονεμηθεί το Βραβείο Κοινού.